

Ennen ja nyt: kaksi ihmistyyppiä.

Yksinäisemmiksi oikein
~~Ennenkuin voimme ryhtyä tarkaste-~~
~~maan~~ kalevalaisten tietäjien maagillisia kasvatusme-
 toodeja, ~~joka~~ — mikä itsessään on historiallista tutkimusta,
 — on meidän luotava silmäys siihen taustaan, siihen in-
 heimilliseen ympäristöön, jossa he vaikuttivat. Eikä tämä
 ympäristö ole huetta siltä ajalta, jolloin Kalevalan runot
 ja nykyisessä muodossaan laulettiin tai seipitettiin, vaan
 paljon vanhemmalla ajalla — siltä, josta Kalevalan runot,
 ainakin katkelmat niistä, todella kertovat. Emme tahdo
 yrittää vuosiluvuissa määrätellä, kuinka kauas meidän
 on siirryttävä taaksepäin: Kalevala laulaa niin monen-
 laisista ajoista, kuten tulemme näkemään, että voimme ^{puhua} (sa-
 doista vuosisista ja tuhansista ja kymmenistä tuhansista.
 Meidän on vain siirryttävä niin kauas taaksepäin, että
 tapamme ympäristön, joka sielullisesti katsoen enin-
 män eroaa nykyisestä ihmiskunnasta ja joka samalla on en-
 simäinen, missä Kalevalan tietäjäsankarit vaikuttivat. Sil-
 lä huolimatta tieteellisten tutkijaimme epäilyksistä Kale-

vala vie meidät, jos osaamme nähdä ja tuntea sen maagis-
 tista ilmapiirin, sargen kaaas "historiantakaisiin" aikoihin,
^{aikoihin D.}
 jolloin nykyinen Suomen kansa ei vielä ollut olemassa, mut-
 ta jolloin meidän esiisämme - ja millemme kutsuisi
 heitäkin suomalaisiksi? - elivät ja vaikuttivat. Suomen
 kansan menneisyys ja alkuperä on hätkettänyt hämärään muis-
 tisuuteen, mutta okkultisesti katsoen on eräs seikka var-
 ma: meidän Kalevalainen henkemme ja kulttuurimme on
 atlantilaisista alkuperäi. Muotonsa ja esitystapansa juo-
 lesta Kalevala tietenkin on arjalainen tuote, mutta kun
 tuntee sen henkeen, astuvat näkyviin atlantilaiset
 kuvut ja vaikutelmat. Ja sentähden meidän täytyy, ym-
 mäntääksemme Kalevalan maajan oikein, saada jonkunla-
 nen käsitys atlantilaisen ihmisen psykheestä eli siel-
 lusta.

Kemme jo ennen puhuneet tästä ihmis-
 kannan reijännestä, atlantilaisesta juurirodusta ja silloin
 maininneet, että atlantilaiset olivat tunne ihmisiä vielä
 li suuremman määrässä kuin nykyisen viidennen, arja-
 laisen juurirodun ihmiset. Tällöinen lyhyt osiäri te loma
 on luonnollisesti perin puutteellinen. Saadaksemme edes
 jonkunlaisen kuvan atlantilaisesta ihmisestä on vertailun

vuoksi hyvin ajatella nykyistä eurooppalaista ihmisyyttä.
 Miten voisimme häntä, nykyajan ihmis-
 tä, sielullisesti määritellä? Tunnetta on kyllä hänen sisin
 ja salaisiin olemuksensa, mutta hän pyrkii enemmän ja
 enemmän käyttämään järkeänsä ja sille itseään hillit-
 semiään ja tekojaan ohjamaan. Ulkollisesti hän tunnus-
 taa järjen ylivoimaa ja suree, ettei "läheskään aina ole
^{vallalla} ~~siinä~~ laita hänen yksityisessä elämässään; samalla hänellä
 on hämärä aavistus siitä, että järki on paljon muuta kuin
 itsekkiästi lasken ja oma etua katsova neuvokkuus.
 Hänen päiväajuntansa on olellisesti ajatustoimintaa; ih-
 misiä, jotka ei kykene järkeen käyttämään, on päiväaj-
 untansa sairas ja erotetaan mielipuolena muista
 ihmisistä. Hänen ajatuselämänsä taas perustuu havain-
 toihin, joita hän aistimillaan tekee. Ajuntanta on hänellä
 hämärä, usein sekava ja järjetön, ja hän tekee jyrkän eron
 päivän ja uniajuntansa välillä.

Kuten enemmän hän eurooppalaistuu, sitä
 itsenäisemmäksi hän pyrkii. Sivistyksen henkinen voima
 on siinä, että se tekee hänet yksilölliseksi ja personal-
 liseksi olennoiksi. Hän on oma itsensä, ei ainoastaan "isän-
 sä joika" tai sen ja sen perheen eli suvun jäsen. Yksilö-
 lisen vapaus on hänen tunnusluonteensa ja yhteiskunnas-
 saan hän tahtoo mahdollisimman vapaan kilpailun
 (nihdi)

vallitsevan.

Sisimmässään ihminen aina on sama, mut-
ta persoonallisuudessaan hän muuttuu aikojen ja olohu-
teiden mukaan. Kuinka poikkeavaainen eurooppalaises-
ta oli itse asiassa ~~vanha~~ ^{kyökinkertainen} atlantilainen persoonallisuus!

Atlantilainen ei ollut järkessä kehityksessä
eikä ajatuksensa käyttöä lähestynyt yhtä järkevästi kuin eurooppa-
lainen; hän ei ollut lainkaan niin itsenäistynyt, ei edes sa-
massa määrän yksilöitynyt. Hän ^{siis ei ollut "omaan tahtoa"} kackessa ajatteli ja kaik-
kia asioita katseli samoilla silmillä kuin hänen vanhem-
pansa, hänen suhunsä, hänen heimonsa; hän ikäänkuin
eli heissä, he hänessä - ^{siis oli melkein paljast. tunnetta ja haaveita.} väliajattuihin olivat aina läsnä
hänen muistissaan. Hän oli enemmän joukkosielun osa kuin
eristyneitä yksilösielua, ja tämä on * vanhojen kansojen
vainajainpalvonnan alkujouuri ja psykologinen tausta.

Hänen päivätaajantansa oli toisella tavalla
organisoitu kuin nykyajan ihmisen. Siinä oli ajatusta ja jär-
keä sangen vähäsen, mutta sen sijaan oli tunne maailmana hä-
nen edessään. Tämä merkitsi, että suuri osa siitä, ^{mitä} me nyt
kutsumme unitajunnaksi, ~~se~~ kuului silloiseen päivätaajun-
taan. "Uonikuvia" ^{astuivat häyryäpäntänsä} taajunna oli atlantilaisen mieli: toisten
tunteet ~~olivat~~ ^{kuivina} ihmisten ja eläinten fyysilli-
sen ulkomuoto näkyi hänelle - varsinkin atlantisen alkua-
koina - melkein hämärämmin kuin niiden tunteet, luonto

toiselle sivulle

(korkustelussa)

puhetta ei käytetty samassa määrässä kuin nykyään,

310/
Kun jukhui hänelle omaa kieltään, kukat niityllä, kivet
maassa, puut metsässä, järvet, vuoret, pilvet, tuulet,
ulkoneen, aurinko, kuu, tähdet - kaikki heijastivat hänen
tajuunsa määrättyjä tunnelmakuviä, joten ei ole vaikea
kuvitella, miksi vanhat kansat myös järjestään olivat ani-
mistejä. Manismi ja animismi on tunteillamme ^{vanhoilla} ~~muilla~~
~~kansoilla~~ suoran perintöä atlantilaisilta muinaisajoi-
ta.

Väand!

Kun atlantilainen nukkui, siirtyi hänen tie-
toisuutensa siihen puoleen hänen tajunnastaan, jota olem-
me lutsuneet sisätajunnaksi, paljon helpommin kuin ny-
kyisen ihmisen. Kun nykyään nukkujä saa näetä unta,
jota eivät mitään unikuunt häiritse, tuntee hän itsensä
herätessään erityisen vihihtyneeksi ja vahvistetuksi. Hän
on silloin unittajunnasta sukeltanut sisätajuunsa
ja tämä etäisyys päivä-tajunnan huolista ja lepo oman sielunsa
helmassa on tietysti lisännyt sekä ruumiillisia että ^{se-} ~~se-~~
veellisiä voimia. Atlantilaiselle tämä oli jokainen ko-
kemus, ja siinäkin yksi syy, miksi muinaisajan kansat
yleensä olivat terveempiä kuin nykyajan ihmiset. (Kun hei-
ti sairaus kohtasi, parannettiin se usein niin, että potilas vai-
rutettiin uneen jossain pyhässä paikassa, temppelissä tai maan-
la: seurustelu sisätajunnan maailmassa paikan hyvään ja puhtaaseen hal-
tiin kanssa teki hänet pian terveeksi. Ja koska sairaudenkin vas-

toiselle sivulle

Mutta atlantilaiseen animismiin oli
tännekin syy. juuri sen kautta, että atlantilaisen päiväta-
junta osaksi liikkui usomailmassa, saattoi hän havaita ~~se~~
~~se~~ paitsi luonnon tunteita ^{niitä} ~~osaksi~~ luonnon näkymättömiä o-
lentoja, joita kutsutaan "haltioiksi". Nämä ovat osaksi jantas-
tisia ja haiktuvia muotoja, jotka syntyvät elementtien sisäisistä
elovirtauksista ^{luonnon} ilmassa, vedessä, tulossa, mutta osaksi myös elä-
viä olentoja, varsinaisia haltioita eli luonnonhenkiä, jotka elemen-
teissa asuvat ja ^{tykkänään} kehitysjärjestelmään kuin ihmiset ja
eläimet esi. Kun tänäpäivänä selvanäköinen salatieteilijä kohtaa tih elä-
miä ja näitä haltioita näkymättömissä maailmassa, hän hallitsee niitä il-
man muuta ajatuksillaan ja tahtollaan. Toinen oli atlantilaisen suhde.
Hänen ajatuksensa ei ollut kyllin kehittynyt eikä hän niin mus-
don osannut tahtorenkkaan itselietoisesti käyttää. Hänen täytyi
turvautua tunteeseensa ja sillä tavalla tietämättään herättää
tahtoaan. Kukaan tämä kävi päinsä? Loitoujen avulla. Atlan-
tilaisella oli erinomainen muisti. Pienestä pitäen hän oppi ul-
kon monenlaisia loitouja ja "syntypanoja". Näitä hän tar-
peen vaatiessa käytti jokapäiväisissä hommissaan ja niiden
avulla hän k'eskusteli luonnon ja sen olentojen kanssa,
osaksi ruhoillen sen apua, osaksi pahottaen sitä ma-
rauksillaan ja loitsuillaan.

311) ^{taas toista "lääkäri"}
tineena oli jokin mielikuvan tajunnassa, saattoi ~~hän~~ ~~hän~~
^{parantaja}
~~ja soomaikas ihminen~~ eli tietäjä, loitsuillaan ja manauksillaan karkottaa mielikuvan ja sen kanssa usein myös taudin.) Atlantilaisen ^{ruht.} ~~ruht.~~ erosi kuitenkin olennaisesti nykyisestä unettomuudesta. Kun nykyajan ihminen herää unettomuudesta uuteen, ei hän muista mitään: hän vaikka luulee ~~olevansa~~ ^{siittäneensä} yön tajuttomassa tilassa. Toisin oli atlantilaisen laita: silloinen sisätajuntaan vaikuttaminen vastasi nykyistä unittajuntaan sirtymistä ja herätyksensä siitä atlantilainen toi muistot mukanaan. Hän oli ollut toisessa maailmassa, liikkunut siinä väenajien ja jumalien vattakunnassa, seurustellut korkeampien deiteijien kanssa ja ihaankuini ottanut osaa maailman kosmisiin elämään. Senpätähden vieläkin leuononkansojen keskuudessa uskotaan, että sielu ^{ihmisen} ~~ruht.~~ liitelee vierailuilla mailla. ^{mutta jos} ~~jos~~ nykyään sillä tavalla tahdotaan säilyttää muisto ~~siirtymisestä~~ ^{siirtymisestä} sisätajuntaan, on turvaututtava erityiseen ^{psykologiseen} ~~siirtymiseen~~ ^{siirtymiseen} ja opittava "loven lankeeman", ^{johon seikkam} ~~hän~~ ^{siittäneet} edellä olemme ~~selittäneet~~.

Silmällä jätään näitä psykofysiologisia eli sielollisruumiillisia eroavaisuuksia vanhan atlantilaisen ja nykyisen eurooppalaisen välillä ymmärrämme muilla muutt-

"Kl. erin. 27 luku " Pohjolan nuorempi tytär". Kirjassaan #vand!

vuovan alle

"Suomen suuren pakanallinen jumalanpalvelus" J. Krohn kes-
tää tsheremissein muukhanista eli tietijästä; noidista seura-
ava: "Myös jättä hänen elämänsään olla ankkaasti siiveellinen. Mut-
ta ennen kaikkea vaaditaan häneltä, että hän on vatittomassa
yhteydessä jumalain kanssa. Hän on tulee osata ennustaa
tulevaisia, saada ilmi varkaita, ottaa selkoa taudeista y. m.
Ilmestyksensä ~~sa~~ hän saa joskus valvella oltessaan, ei
seimmiten kiitankin unessa. Unen näkeminen ei tapah-
du ainoasti yöllä luonnon mukaisesti; myös keinotekoiset unen
jäljittelyt harjoitetaan... Unen vapuaminen ei tässä
ole muuta kuin uusi muoto sen tiedottoman tilan tavoitta-
mista, jossa sielun vapautuneena näkyväisen ympäristön
vaikutuksesta luullaan kohoutuvan yli luonnollisen
kokemuksen piiriin." (siv. 105.)

ta, että eroavaisuus niinkään on oleellinen nykyisen ja silloisen magiillisen kasvatusmenetelmän välillä.

Olettakaamme, että tietäjä: ihminen meidän päivinäimme tahtois kääntää maailman huomion aikaväisänteen, salaisen tiedon olemassaoloon, tietämättömyydestä ja pahasta pelastumisen mahdollisuuteen, ^{ja että hän tahtois koota ympärilleen oppilaita,} - mitähän keinoita hän silloin käyttäisi?

Ei ole olemassa kuin yksi vehellinen, vilpittöön ja totuuden mukainen keino: herättää ihmisten ajatus ja järki toimittamaan, vedota heidän omaan totuuden- ja oikeudentuntoonsa, kehottaa heitä itseään totuutta etsimään ja näyttää heille sitä tietä, joka totuuteen vie; ~~Tämä~~ kaikki tapahtuu parhaiten puhutun ja kirjoitetun sanan avulla. Nykyajan ihminen on niin arka ~~o~~ ^{vaikeus- ja} kaikenlaisen arvovalloituksen suhteen, että hän pitää esim. uskonnollisia kirkonmenot ja muita juhlallisuuksia, jotka ~~siis~~ keski-ajalla kohottivat ihmismiehiä hartauteen ja huoskauteen, suorastaan jäyän ja vapuen ajatuksen omikutuskeinoina. Ja jos valkoinen magiikko mielisi ^{saada ja} kasvattaa oppilaita salaiseen tiedossa ja viisaudessa, täytyisi hänen heti alussa selittää ~~heille~~ ero sokean uskon ja luonnollisen inhimillisen luottamuksen välillä ja näyttää heille, ettei okkultismin ~~itse~~ itsehoavutus missään suhteessa ole jäyemvastaainen, vaan että ^{parin} vastoin älynkin kehitys on sen oleellisimpia tunnusmerkkejä.

Sanalle sanon: nykyajan päivätajunnassa on jäsä tunnustettu hallitsija ja sen puoleen on käännyttävä ^{maagillisuus} ~~kaikki~~ kasvatusstyössä täysikäisten ihmisten piirissä. ~~Jokainen tunteita tahdotaan häntä, tapahtuessa satua ^{järkeä} ja sille sanalle herättä ^{mielikkävyyden} avulla. Vasta järkipärisen päivätajunnan myönnötyksellä voi ihmisen hyötöä eshostaa korkeampaan jumalsyntyiseen mielenään ja ~~opetta~~ ^{todella} innostua seltä etumään ja lähertymään.~~

Ajatelkaamme nyt tietäjä-ihmistä, joka tuhansia vuosia sitten eli Ahtentisimaalla. Hänkin tahtoi ihmisiä kasvattaa. Hänkin Tahtoi herättää heissä halua ja malua tunteon ja totuuden tietoon. Hänkin ^{ensin} tehtävänsä oli ~~kohta~~ ^{kohta} ympärilleen oppilaita, joille hän saattoi näyttää tieliseen heille, miten he saattoivat jouduttaa kehitystään ja ~~johtaa~~ ^{kohta} sen korkeamman minän tunteon, joka pahasti pelasti. ~~Se~~ Oliko hän, tuo muinaisaikainen tietäjä, samassa asemassa kuin häne. veheusi meidän päivinämmme? Saattoiko hän vedota samoihin ^{oppilaittensa} ~~kokemuksiin~~ ja ennen kaikkea samaan järkiymmärrykseen? ~~Se~~

Ei suinkaan. Hänen asemansa oli aivan toinen. Se reaalinen minä, johon hän saattoi vedota, oli sisällyttäin perin toisentalin, se järkipahainen, jota hänen tuli toimintaan herättää, oli perin heikko ja saamaton. Mutta seltä

vastoin oli tunnevoima suuri ja mielikuvitus laaja ja herkkä. Kuinka niin ollen olisi voinut sivuuttaa sitä sielullista kykyä, sitä tajunnan puolta, joka tunnustetusti oli etu-
alalla ja kehittynein? Luonnollisesti täytyi tietäjän sil-
loin vedota juuri ihmisten mielikuvitus- ja tunnevoim-
maan. Ja miten se kävi päinsä?

Menetelmän avulla, jota me tänä päivinä
ei ehkä kutsuisimme suggestioniksi, suggestioniksi,
mutta ei hypnotismiksi. Hypnotisimilla ainakin ~~rap-~~
tetummassa, varsinaisessa merkityksessä tarkoittamme toisen
tahdon ja tajunnan kaklehtimista, niin että hän kadottaa
oman itsetietoisuutensa ja määräämisvallan itsensä yli; hyp-
notismi on usein keinotekoiseen uneen vaikuttamista.
Tätä ei atlantilainen tietäjä käyttänyt maagillisessa karvatuks-
essaan, sillä siitä ei silloin enemmän kuin nytään olisi
ollut mitään hyötyä, ainoastaan vahinkoa. ~~Se~~ Ohkulttuurin
kehitys perustuu itseksenvatukseen ja eikä se voi alkaa kas-
vatettavan vangitsemisella. Suggestioni, jota muinaisaikainen
tietäjä käytti, tarkoitti oppilain vapauttamista siitä jor-
kosielusta eli joukkosuggestionista, jonka alainen hän oli.
Mutta suggestioni hänen täytyi käyttää herättäykseen op-
pilaassaan halua vapautukseen ja itsenäisyyteen. Tämä sug-
gestionni oli jokapäiväistä tunne-elämän voimakkaampien
affektien herättämistä ja jokapäiväistä kokemusta laajempien

315)
ja mieltäkinmittävampien näköaloin avaamista mielikui-
tukselle.

Tavallisesti tämä alkoi niin, että tietäjä
herätti oppilaisiaan rakkautta itseensä. Varhempina aikoi-
na hänen ei tähän tarkotukseen tarvinut käyttää mitään
suggestionia. Hänen oma läsnäolonsa, hänen rakkautta uhku-
va sydämensä herätti itsensä vastakaikua herkissä ihmi-
sissä. Mutta kieltämättä varsinkin myöhempiä aikoina
tietäjä turvautui oman imaginaationensa voimaan voittaakseen
toisten huomion ja sydämen puolelleen. Ja silloin luonnolli-
sesti vaura oli tarjona, ellei tietäjä ollut kyllin kokemut.

Kaikki tunne saa voimansa ja ilmauk-
sensa ihmisen suhupuolisuudesta, kuten ennen olemme huo-
mauttaneet. Kun siis rakkaus syttyi oppilaan rinnassa,
muodostui suhde hänen ja opettajan välillä. Tämä suhde
oli välttämätön ja hyvä, kun se pysyi puhtaana ja epäitse-
kkäinä. Se auttoi oppilasta ulos heimosien suggestionista
ja sen avulla opettaja kasvatti oppilaassaan itsenäisyyttä
ja alga. Vähitellen oppilas sitten kaavoit vapaaksi opet-
tajankin suggestionista.

Toista taas oli, jos tietäjä oli kokematon
tai ~~harha~~ ^{itseks.} Silloin hän lankei herättämänsä rakkauden perso-

"Kts. 10 luku "demmenkäisvoimat."

nallisiiin pauloihin ja suhde opettajan ja oppilain vähi-
 tä muuttui itsekkääksi, ^{tyypilliseksi.} ~~joon~~. Ennen luoi-
 sasta kieltää sitä toiseikkaa, että monet, joiden äly
 ja mielikavitus ~~ain~~ oli enemmän kehittynyt, käytti-
 väät näitä ^{voimia} suostaan väriin ja itsekkäisiin tarhok-
 siin: ^{saadaksen valta heikompiä yli.} suurempaa älyä ja viikkautta voidaan tänäkin päi-
 väni käyttää väriin, jollei nyt tunteeseen vetoamalla,
 niin toistan ymmärrystä ja järkea suora lomoamulla
 ja * vangitsemulla. Mustan magian tie on aina auki.

(yleisellä määrätelmällä) Mutta atlantilaisista magiasta voim-
 one sanon, että se perustui tunne- ja siis sukupuoli-
 voimaan.